

een kwartiertje van 't dorp; dan maar direct er naar toe. Het is buiten donker. Wil ik den kortsten weg nemen, dan moet ik over een smal paadje, een vonder, tusschen struikgewas, een heideveldje en dan, dan ben ik er. Het waren die menschen, waar Heimans in de schop of schuur die oude spinnewielen heeft zien staan. Ik neem de fietslantaarn en het determineerboekje van Dr. Buekers en volgedachten over den onbekenden vogel volg ik den welbekenden weg. Wintervlinders of andere nachtzwerfers bonzen tegen het glas der lantaarn en verdwijnen weer uit de lichtpyramide, die bewegende voor mij uit zweeft. Het dorre loof ruischt onder den vlug stappenden voet en anders geen geluid, stilte, overal hoorbare stilte.

De dennen staan gelijk versteend, en de donkergroene silhouetten werpen nog donkere schaduwen op den grond, die draaien en huppelen als spookgedaanten. Daar zie ik een rood lichtje door de kleine glasruitjes der ouderwetsche werkplaats schijnen! Ik ben er. Ik zoek naar de handgreep der deur. Die is er niet. Binnen merkt men mijn pogen en nu wordt opengedaan. Een man van bij de veertig staat achter de draaibank en een jongen zit er voor op een werkblok. Mijn komst brengt verrassing, nog meer mijn licht, waarbij een oud olielampje een nachtelichtje schijnt, zonder glas, zonder schroef, die het kousje opdraait, een primitief ding, van voor 100 jaren, dat door geen stedeling meer gezien of gebruikt wordt.

„Oom, zal ik den vogel ophalen?” Een hoofdknik is het antwoord en binnen vijf tellen is de jongen van het houtblok uit de keuken terug met den onbekenden zeer mooien vogel. Roodbruin, zwart, goudgeel, roode-lak-plaatjes aan de vleugels. Vreemd, zeer vreemd, nooit gezien. Vlug gedetermineerd en... ja... 't klopt alles: de Pestvogel of Zijdestaart, *Ampelis garrulus*. Onregelmatige Wintergast.

Het dier was met 4 anderen geschoten uit een koppel van zoo om de veertig. Aan den waterkant hadden ze gevlogen, nu eens in een populier, dan weer op den grond. Zij maakten zoo'n eigenaardig fijn geluid, sierr-sierr. En heelemaal niet bang. O, meester, ik kon er onder gaan zitten, dicht bij een en hij vloog niet weg! Ik kon die roode puntjes op de vleugels zien. Mijn broer heeft toen het geweer geladen en er op geschoten. Vijf kregen wij er van, één heeft de kat opgegeten.

De vier kreeg ik, de 13-jarige ornitholoog een goede fooi, terwijl ik nog beloofde, hem morgen een groot boek over vogels te laten zien.

En of hij kwam. Ik liet hem Nuyens zien en Brehm. Het laatste heeft hij meegenomen, om er in te studeeren.

Ik nam dien dag één dezer mooie dieren mee naar school en daar komt nog een jongen met de opmerking, zoo een heb ik gisteren ook gevangen in een lijsterstrik, en het was zoo. 's Middags kreeg ik nog één doode en één levende, welke laatste in een kooi gezet werd en direct zoo mak was, dat hij de vlierbessen uit mijn hand at. Ik hoop er nog veel waarnemingen aan te doen.

Zoo viel het al dadelijk op, dat hij met zijwaartsche pasjes, met ingetrokken hals naar het andere eind van het zitstokje schuifelde, als ik daar de bessen ophing.

En bij het slapen gaan heeft hij de vleugels zoo samengetrokken, dat ze haast heelemaal zijn verdoken achter de andere veeren, terwijl de punten der vleugels niet op het lijf liggen, maar schuin daarboven staan.

Als hij maar in 't leven blijft.

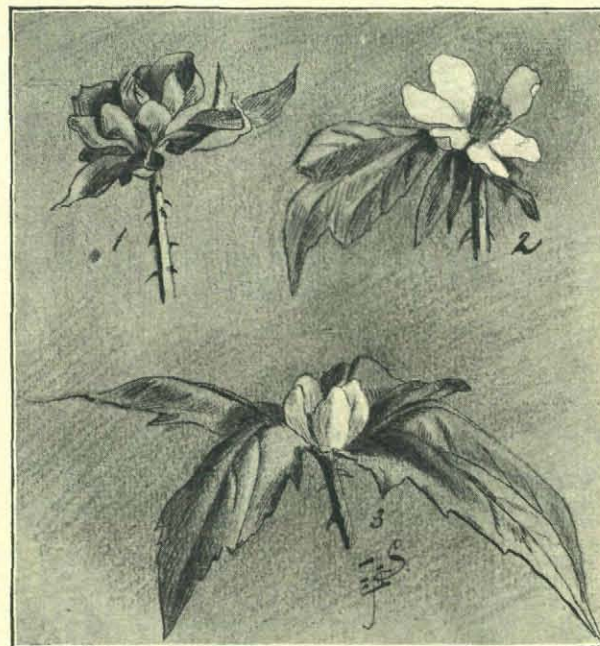
Denekamp.

J. B. BERNINK.

P.S. De zwartgrauwe vliegenvanger (*Muscicapa atricapilla*) heeft dit jaar in het nestkastje van onzen tuin gebroed. De kleur van een vuil ei heeft het uitgewezen.

VERGROENDE BLOEMEN.

Wie hier eene behandeling van dit onderwerp uit een wetenschappelijk oogpunt verwacht, zal zich, tenminste, als die verwachting ook een verlangen is, teleurgesteld zien, daar ik slechts enkele vondsten en waarnemingen kan meedeelen. Of de bedoelde abnormaliteit in

Vergroeningen aan braambloemen.

de vermelde gevallen door parasiteerende insecten en mijten is veroorzaakt, zooals vaak 't geval is, of wel door geheel andere invloeden is ontstaan, moet ik dus daar laten.

Reeds een jaar of drie vind ik aan een braambessenboschje een vrij groot aantal bloemen, die een' abnormalen vorm en vaak eene groene kleur vertoonen. De deelen zijn dikwijls tot stengelbladeren vervormd, de kransen op verschillende hoogte geplaatst, iets, dat ons bij sommige doet

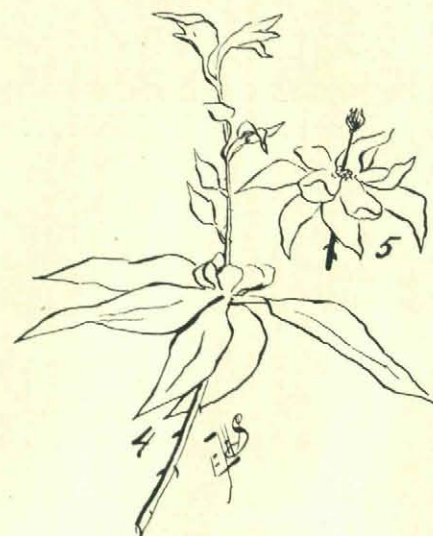
denken aan de oerplant van Goethe.

Uit eene beschouwing der voorwerpen meen ik de conclusie te kunnen trekken, dat de verschillende deelen der bloem in deze volgorde het meest „vatbaar” zijn voor de vergroeiing:

1. Kelk, 2 stampers, 3 bloemkroon, 4 meeldraden. Ook aan de afgebeelde bloemen is dat op te merken. Laat ons maar eens zien:

2. Kelk vergroot.

3. Kelk vergroot, stampers bladachtig

Vergroeningen aan braambloemen.

(deze hebben hier ongeveer hunne normale grootte behouden, zoodat ze niet zijn te zien).

1. Kelk vergroot, stampers bladachtig, bloemkroon groen

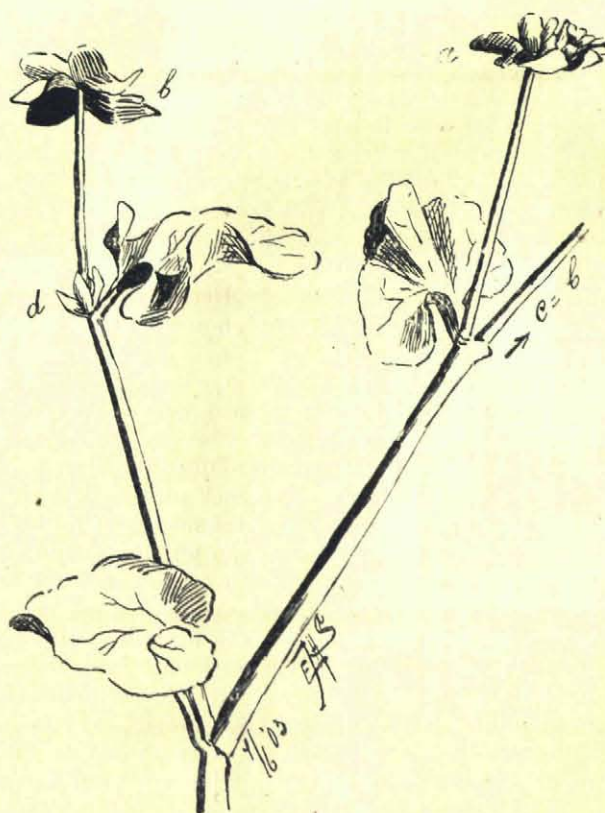

Vergroeningen aan braambloemen.

in kransen: a, b, c en d. Krans a en c hebben vele blaadjes; krans b is wat minder bedeeld; die heeft er maar vier. Daar staat tegenover, dat één zich dicht bij het punt van oorsprong in tweeën splitst en er een paar zijn gedesserteerd naar krans c: ze ontspringen in b, maar vergezellen den stengel bij wijze van bandvorming tot c. Krans c vertoont iets bijzonders: naar binnen zien we eerst wat kleine blaadjes en dan een paar verdorde steeltjes, bovenaan verdikt, precies meeldraden. We kunnen dus met eenige zekerheid aannemen, dat krans a, b en c respect. kelk, bloemkroon en meeldraden vertegenwoordigen. Vooral die meeldraden helpen ons (5 in getal). Die schijnen hunne taak dan toch ernstig op te vatten, heel anders dan hunne soortgenooten in vele gevulde bloemen, al is dat een ander verschijnsel. Al, wat nu nog boven a, b en c komt, dienen we stampers te noemen. Die zijn geheel vervormd tot stengelbladeren, die eerst een kransje van 4 vormen bij d

Vergroeningen aan witte klaver.

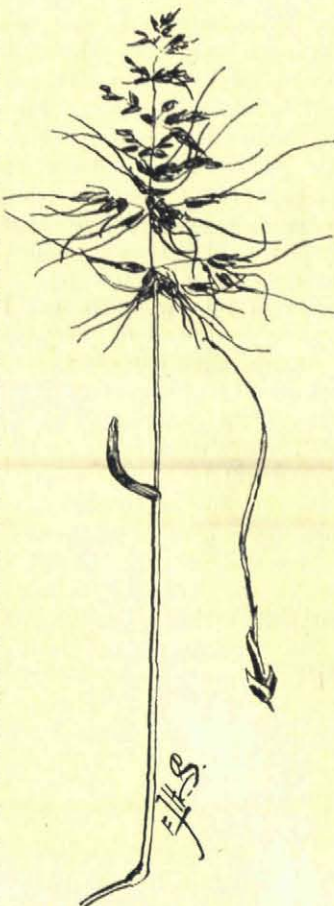
Vergroening van de dotterbloem.

en verder verspreid staan. Hun vorm varieert van enkelvoudig tot samengesteld.

In fig. 6 zien we dus de sterkste vergroening, ook van de meeldraden.

Eenigszins vreemd moet het ons voorkomen, dat in 4 en 6 de stampers sterker vergroeid zijn dan de kelk.

En nu de virescentie, reeds door den heer A. H. Blaauw in Jaargang 6 pag. 210 vermeld, van witte klaver. Dit jaar had ik het geluk, die afwijking voor den derden keer te vinden en wel op de plaats van een' composthoop op de heide, (de beide andere keeren langs een' weg en in eene wei, waar ze thans niet zijn weer te vinden.) Een der planten heb ik hierbij afgebeeld; ze vertoont 5 zulke groene hoofdjes bij a, b, c, d en e, d verdord, e nog jong. De meeste hoofdjes hebben de grootte van b en c. Het weelderigst is a; een der deelen is in I afgebeeld en schijnt een jong plantje te zijn. Bij * vertoont zich eene dikte, waar misschien wel een worteltje door zal breken. We zouden dan een vivipare verscheidenheid krijgen zooals b.v. de hiernevens afgebeelde Poa

Poa bulbosa var. vivipara.

bulbosa var. vivipara, die ik, een paar jaar geleden, op een pothoofdterrein in Deventer vond.

Daar van de witte klaver op de tegenwoordige vindplaats een paar honderd groene hoofdjes voorkomen, kan ik ze, zoolang ze niet op een of andere wijze verloren gaan, voor liefhebbers aanbieden.

Hadden we 't zoo straks over meeldraden, die niet licht gingen vergroenen en ook over zulke, die gevulde bloemen vormden, thans wil ik een geval mededeelen, waarin zich beide afwijkingen aan dezelfde plant voordeden. 't Was bij een *Caltha palustris*. Hoewel ik ze na den bloei vond, was de kelk nog aanwezig, maar grootendeels verdord. Plekjes geel duiden de oorspronkelijke kleur aan. De meeldraden echter waren in twee bloemen (b en c) groen, hoewel van gewonen vorm. Bij a zien we een „gevulde” bloem. Een derde afwijking doet zich voor bij d, waar enkele gele blaadjes aanleg voor een bloem schijnen te vormen.

Vergroende bloemen van *Lysimachia vulgaris* vind ik hier elk jaar, zoodat ze wel geen vermelding waard zullen zijn.

De besproken voorwerpen zijn bij mij, gedroogd, aanwezig.

Usselo (bij Enschedé).

E. J. H. SCHOLTEN.

WAT IK NOG VOND!

Na eene afwezigheid van 6 weken (de maand September en half October), was 't mij bij mijne thuiskomst een genot op een mooien herfstdag de natuur weer eens in te gaan, en echt te genieten, al was het van het buiten zijn alleen. De onvermijdelijke plantenbus, onmisbaar in den zomer, ging... niet mee, want al is ze echt onvermijdelijk, ik beweeg me zonder haar oneindig veel gemakkelijker en liever vul ik mijn zakken met doosjes, buisjes voor insecten en een grooten papieren zak voor mogelijke vondsten. Trouwens, veel is er, helaas, ook al niet meer te vinden dan paddestoelen, waarvoor ik mijn bus ook nooit meeneem, als zijnde te plat voor deze parapluities. Neen, als ik deze ga zoeken, bestijg ik mijn stalen ros, bind vóór aan 't stuur een groote kartonnen doos en trek zoo af naar plaatsen, vooral bosschen bij heide die dicht begroeid zijn met dennen en waar op de aarde of op stronken van boomen een menigte Agaricaceën, Polyporaceën, Clavariaceën en Hydnaceën te vinden zijn. Maar vandaag moest ik alleen maar eens kijken op berg en dal, op hei en langs plas, hoe het er met de natuur in haar herfst-dos uitziet en hooren wat er nog van vogeltjes te hooren is. Toch werd een vrij zeldzaam, mooi paddestoeltje niet door mij versmaad en van haar parmantige standplaats op een hoop dorre bladeren voorzichtig in een glazen buisje gedaan om straks op formale gezet te worden en mij met vele andere dingen nog, dezen en nog vele winters de heerlijke uren van natuurgenoet in herinnering te brengen, want ze blijven er onveranderlijk goed en gaaf in.

Daar ging ik dus, gewapend met een parapluie, niet uit angst voor regen, want de lucht is prachtig en de zon schijnt heerlijk door het herfstwaas heen maar om... doch daar komen we straks wel aan.

Al na een ruim kwartier loopens ben ik volop in de vrije natuur. Ik ben aangeland in mijn zoogenaamd wilde of verwilderd plekje; ik zeg niet waar, want al vind ik het heerlijk om met mede-natuurvrienden te praten, ik ben al net als ieder ander en behoud die ontdekking 't liefst voor mij alleen. Daar geniet ik (het is nog maar het tweede

jaar dat de wonderen der natuur aan mij geopenbaard zijn) lente, zomer en in den herfst.

Mijn blijspel begint vandaag met een knal-effect, want wat zie ik hangen aan een eenigszins lagen boom, nadat het gedruisch er van mijn aandacht trok? Een mooien vogel met zijn staart vast aan een tak! Ik klim een bergje op en kan er zóó dicht bij komen, dat ik den vogel in mijn hand neem. Het is een mooi dier met den kop van een roodborstje, diens groote oogen mooier en is in de kleuren bij het effen lichtgrijs meer blauw dan rood. Ik ken helaas, hoewel ik er zeer naar streef naar meerdere kennis, maar heel weinig vogels en kon den naam van mijn nieuwen vriend niet noemen en hem alleen maar met bewondering aanstaren. Doch dit deed ik maar heel kort, want het beestje leed blijkbaar. Door een onverklaarbare reden had zich een dun touwtje verscheidene malen om zijn staart heen gedraaid en zat hij zoo gevangen. Ik had zelfs groote moeite het los te snijden, en... daar vloog hij weg. Mijn eerste gedachte was: „hè, wat zal het beest blij zijn!” — mijn tweede: „wat ben ik dom, zoo'n gelegenheid om een beelderig mooi, misschien zeldzaam beest in mijn bezit te krijgen, heb ik nooit weer.

Toch heb ik geen spijt van mijn daad. Wat heb ik niet menig uurtje daar gesleten al vroeg in de lente en zomers-avonds, en wat een genot gaven die zingende vogeltjes mij, die daar in massa's en groote verscheidenheid zijn. En dan, ik weet niet of het met met alle begin-natuurlijke hebbers zoo gaat, maar wat ik kweek van planten en dieren, het gaat niet direct schitterend nog, en nu vliegt hij gezond en vrij daarheen, om 't volgend jaar weer zijn mooi liedje ten beste te geven, terwijl anders misschien... neen, neen, het spijt me niet.

Wat is het overal van 't jaar door die overvloedige regens nog mooi groen; daar bloeit warempel de brem voor de tweede maal en overal staat nog de lychnis diurna in verschillende kleuren, de donkerroode meeldraads- en lichtroode stamperbloemen. Zullen zij ook nog vrucht zetten evenals die daar deden, die trotsch hun bruingele bekertjes, met zaad er in, omhoog heffen, waarin ik zoek naar het rupsje van *Dianthaecia*, die gekromd en rustig ligt om het verdorde stampertje. Ik vind er ook een spinnetje in, in vele van haar, precies van dezelfde kleur als het zaaddoosje; een mimicry dus al weer!

Campanula's staan er ook nog vele en ik pluk ze met succias's om ze straks te voegen bij mijn bouquet van bruine en roode eikebladeren 'en mooi rood gekleurde potentillatakyes, wat aardig staat.

Daar zie ik waarlijk groote trossen frisch-roode bessen aan de ribles rubrum; dat in 't wild is een vondst welke ik nog nooit deed.

Hè, je zoudt ze er zoo afhappen, zoo verleidelijk zien ze er uit! Onder de boomen in de aarde zoek ik, of er al vlinderpoppen zijn, maar vind niets; wèl knolletjes van planten, welke weet ik niet; ik neem ze mee om ze thuis in aarde te zetten, nu al nieuwsgierig wat er uit zal komen.

Veel vogelgeluiden hoor ik nog, maar hoe ik ook speur en oplet, ze zelve krijg ik niet te zien, maar uit dat liefelijk gekweel meen ik dat van het roodborstje zeker op te merken. Soms wordt het afgebroken of liever gedempt door het gekras der kraaien, die druk heen en weer vliegen. Daar valt mijn oog ineens op iets groens en rood er tusschen, en werkelijk, daar zie ik iets, waarvan ik al zoo veel gelezen heb en dat ik steeds zoo gaarne wenschte te zien: de *Evonymus europaeus* in vrucht. Hoe dikwijls ben ik hier voorbij geloopt in den bloeitijd, maar de onaanzienlijke groene bloemetjes vallen ook niet op; dat is nu weer een plekje voor 't volgend jaar. Een vrij groote